

Вдъхновението замлъква, подпръло се на рамото на Паисия. Той е вглъбенъ въ мисълъ. Привиждагъ му се много мъже и жени, влизайки въ килията, които колѣнчатъ и обора- ватъ глави като на молитва,

Отецъ Паисий, съ ржкописъ въ ржка, става и като гледа дълго падналото предъ него мнозинство — проговаря:

И ето че мога
предъ васъ и предъ Бога
да кажа конецъ!

Съсъ родното слово —

на житие вowo —

Азъ турямъ венецъ.

... О, българи — братя, следъ толкова вѣка
на робство нечуто, на неземеиъ гнетъ —

четете тази книга — та у васъ човѣка

дано се пробуди!... За срамъ на цѣлъ свѣтъ

не бива да спиме въвъ робство проклето

и да се сраиме отъ бащинъ языкъ: —

И ний сме имали царство подъ небето!

При Царъ Симеона — царъ славенъ великъ:

отъ Будима града, та чакъ до Егея

ний власъ сме имали. Българскиятъ щикъ

е бивалъ на стража, билъ е епопея —

на всжде е таченъ българский езикъ.

... Сега — срамъ ме хваща! Изгубили вѣра

Въвъ минало славно на златния вѣкъ —

глава сме превѣли!... О, тежка превара!

На злото не ще ли да найдеме лѣкъ?

Когато четете вий моята книга,

недейте забравя, че това е звънъ

за родна пробуда. Че време е: стига, —

да кажеме всички, — дълбокий сънь!

Помнете: свобода съ кръвъ се изкупува.

Честъта ни, що взеха проклети врази,

да си я повърнемъ — много ще ни струва!

Но доста въздишки, безплодни сълзи,

Съсъ сълзи — децата измолватъ игралки,

а човѣкъ, когато се бори за родъ —